

СИЛАБУС

вибіркового курсу «Література США у ХХІ столітті: тенденції та підходи»

(спеціальність «035 Філологія»)

Викладач – проф. Н.О.Висоцька
(кафедра теорії та історії світової літератури)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2024 – 2025

Семестр III

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Загальна характеристика курсу

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення студентів бакалаврату з сучасним літературним процесом у США.

У курсі розкривається специфіка функціонування красного письменства у США на сучасному етапі (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) у контексті історико-цивілізаційних та культурних процесів; окреслюються типологічні ознаки сучасної літератури; характеризуються феномени постмодернізму та мульти/транскультуралізму; розглядаються основні тенденції у розвитку цих національних літератур; аналізуються найбільш значущі художні твори зазначеного періоду

Загальний обсяг курсу: 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

Денна форма навчання:

лекції – 14 год.

семінарські заняття – 16 год.

самостійна робота студентів – 60 год.

Заочна форма навчання:

лекції – 6 год.

семінарські заняття – 2 год.

самостійна робота студентів – 82 год.

Курс передбачає написання МКР та самостійної роботи.

Орієнтовна тематика лекційних та семінарських занять.

Лекції:

Тема 1. Історико-політичні та соціокультурні умови розгортання літературного процесу в США наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. Зліт та занепад постмодернізму як чинник розвитку англомовних літератур. Поняття пост-постмодернізму, постгуманізму, метамодернізму. Головні прояви постмодерністських тенденцій в літературі США (Дж. Барт, Т.Пінчон, Д.Бартельм, В.Гес).	6
Тема 2. Літературні виміри постколоніалізму та глобалізації: застосовність положень постколоніальної теорії до літератури та культури США (Р.Кінг, М.Шулр А.Сінгх тощо).	2
Тема 3. Деієрархізація культури: розмивання кордонів між «серйозною» та «масовою» літературою в англомовних країнах. Основні концепції масової культури (Дж.Сторі). Феномен бестселера.	4
Тема 4. Виклики електронної літератури та відповіді на них у сучасних англомовних країнах. Поняття кібертексту.	4
Тема 5. Перехід від концепції мультикультуралізму до ідеї транскультурності в літературному дискурсі США.	4

Семінари:

Семінар 1. Від постмодернізму як напряму у літературі останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. до метамодернізму як домінанти сучасності.

Семінар 2 Глобалізація, образи Інших, інтертекстуальність та інтермедіальність у романі Д.Тартт (США) «Щиголь» (2013) та його однойменній екранізації.

Семінар 3. Проблеми расових стосунків та насильства у США за романом К.Вайтхеда (США) «Нікелеві хлопці» (2020).

Семінар 4. Мульти/транскультуралізм в літературі США: війна у В'єтнамі очима В'єт Тан Нгуєна (роман «Симпатик», 2023).

Семінар 5. Постколоніальний вимір літератури США.

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси):

Художні твори:

1) Вайтхед К. *Нікелеві хлопці*. Пер. О.Любенко. Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022.

2) В'єт Тан Нгуєн. *Симпатик*. Пер.О.Оксенич. Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023.

3) Тартт Д. *Щиголь*. Пер. В.Шовкуна. Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля». 2016.

Основна (базова):

Основні посібники

1. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2010.– 456 с.

2. Зарубіжна література межі ХІХ-ХХ та ХХ століття, Тернопіль, Навчальна книга – Богдан, 2023

Додаткова

1. Американські літературні студії в Україні. Вип. 7. Американське *short story*: теорія жанру і практика сучасності (рубіж ХХ – ХХІ ст.) / відп. ред. Т.Н. Денисова. – К.: Видавничий дім «Київсько-Могилянська академія», 2012. – 315 с.

2. Американські літературні студії в Україні. Вип. 8. Сучасна американська драма: тенденції, постаті, тексти / відп. ред. Н.О. Висоцька, Т.Н. Денисова. – К.: Видавничий дім «Київсько-Могилянська академія», 2014. – 377 с.

3. Безіменна. Антологія американської жіночої малої прози / упоряд. Н. Поліщук. – Львів: Кальварія, 2012. – 218 с.

4. Белград Д. Культура спонтанності. Імпровізація і мистецтво в повоєнній Америці / пер. Ю.Казанової. – К.: Факт, 2008. – 524 с.

5. Гайдаш А.В. Дискурс старіння у драматургії США: проблемне поле, семантика, поетика. – Дніпро: Акцент ПП, 2019. – 416 с.

6. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. – 487 с.

7. Денисова Т.Н. Про літературу США. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2014. – 531 с.

8. Селигей В.В., Липина В.И. НА перекрестке культур Востока и Запада: транскультурный феномен творчества Фрэнка Чина. – Днепропетровск: «Инновация», 2013. – 174 с.

9. Чернишова С.О. Дискурс міграції в художній прозі США початку ХХІ століття. – К.Ж Вадекс, 2024. – 400 с.

10. Шостак О.Г. Художні вираження національної ідентичності в творчості сучасних північноамериканських письменників корінного походження. – Київ: Талком, 2020. – 544 с.

11. American Experience – The Experience of America / eds. Andrzej Ceunova, Marek Wilczynski. – Frankfurt am Main: Peter Lang, 2013. – 348 p.

12. American Wild Zones. Space, Experience, Consciousness / eds. Jerzy Kamionowski, Jacek Partyka. - Frankfurt am Main: Peter Lang, 2014. – 368 p.

Рекомендовані Інтернет ресурси

<https://www.goodreads.com/shelf/.../modern-british-literature>

<http://www.bl.uk/reshelp/findhelpsubject/literature/authors/authors.html>

www.somerset.lib.nj.us/teen/modbritlist.html

https://www.k-state.edu/english/westmank/literary/contempbrit_resources.html

www.zapmeta.ws/Modern+English+Novels

<http://www.port.ac.uk/centre-for-studies-in-literature/research-areas/twentieth-and-twenty-first-century-british-and-american-literature/>
<https://english.osu.edu/about/20thcentury>
www.listchallenges.com/best-books-of-the-21st-century
<http://www.mprnews.org/story/2015/04/10/books-best-of-the>

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Сайти кафедри теорії та історії світової літератури імені проф. В.І. Фесенко

<http://www.knlu.edu.ua/struktura/faculties/faculty-of-romance-philology/department-of-theory-and-history-of-world-literature>
http://litdepartment.blogspot.com/p/blog-page_9126.html

Додаткові ресурси:

Сайти кафедри теорії та історії світової літератури імені проф. В.І. Фесенко

<http://www.knlu.edu.ua/struktura/faculties/faculty-of-romance-philology/department-of-theory-and-history-of-world-literature>
http://litdepartment.blogspot.com/p/blog-page_9126.html

Очікувані результати навчання

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
6.1.1.	знати основні терміни та поняття сучасного літературознавчого дискурсу	Лекції, семінари, конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади.	Усне опитування під час заняття Програмований контроль Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота Модульна контрольна робота
6.1.2	опанувати теоретичні потрактування основних концептів літературної теорії останніх десятиліть	Лекції, семінари, конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади	Усне опитування під час заняття Програмований контроль Письмове завдання Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота Модульна контрольна робота
6.1.3.	здійснювати аналіз новітніх філософських та літературознавчих праць із застосуванням набутих теоретичних знань	Лекції, семінари, конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади	Усне опитування під час заняття Програмований контроль Письмове завдання Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота Модульна контрольна робота

6.1.4.	знати основні тексти сучасних англомовних літератур		Усне опитування під час заняття Програмований контроль Письмове завдання Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота Модульна контрольна робота
6.2.1.	здійснювати аналіз та інтерпретацію літературознавчих праць із сучасних позицій	семінари, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації.	Письмове завдання Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота
6.2.2.	розрізняти сегменти та модулі різних літературних шкіл		
6.2.3.	аналізувати літературні твори авторів-англофонів під кутом зору новітніх теоретичних течій		
6.3.1.	здатність працювати в команді та самостійно	семінари, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації.	Письмове завдання Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота
6.3.2.	цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність		
6.3.3.	презентувати фахівцям і нефахівцям наукову інформацію, ідеї, проблеми та власні думки про прочитаний художній текст чи наукову працю		
6.4.1.	Здатність застосовувати й інтегрувати знання і розуміння інших філологічних дисциплін	семінари, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації	Письмове завдання Індивідуальний науковий проект Груповий науковий проект Самостійна робота
6.4.2.	Здатність управляти інформацією з первинних та вторинних інформаційних джерел, серед іншого відтворення інформації через електронний пошук		

7. Система оцінювання результатів навчання студентів

Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. поточний контроль;
2. самостійна робота;
3. модульна контрольна робота

- підсумкове оцінювання залік

- умови допуску до заліку:

- позитивні результати за усні відповіді на практичних заняттях;
- відвідування лекцій;
- самостійна робота, оцінена позитивно;
- модульна контрольна робота, оцінена позитивно.

Організація оцінювання:

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень має такі складники:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	• Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
	• Модульна контрольна робота (МКР)	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

“відмінно” – 50 балів;

“добре” – 40 балів;

“задовільно” – 30 балів;

“незадовільно” – 20 балів;

неявка на МКР або

відповідь на завдання

МКР відсутня – 0 балів;

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Критерії оцінювання вмінь та знань студентів під час аудиторної роботи

<p>“Відмінно” 5 балів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді; • активна й присутня участь у роботі впродовж усього семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • самостійність та творчість мислення; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту.
<p>“Добре” 4 бали</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді, в якій допускаються певні несуттєві помилки; • активна й присутня участь у роботі впродовж більшої частини семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки.
<p>“Задовільно” 3 бали</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; • виконання відповідних письмових завдань; • відповідь репродуктивного характеру; • відсутність цілісної та аргументованої відповіді на запитання; відповідь у формі доповнення.

“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; • невиконання відповідних письмових завдань; • нездатність дати відповідь репродуктивного характеру на поставленні запитання.
0 балів	Відсутність на семінарі без його подальшого відпрацювання.

Критерії оцінювання самостійної письмової роботи

“Відмінно” 5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Повне розкриття теми, що засвідчує високий рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • самостійність мислення; • логічний, аргументований та грамотний виклад; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Добре” 4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Розкриття теми, що засвідчує належний рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів. Допускаються певні неточності; • логічний, аргументований та грамотний виклад. Допускаються певні неточності; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Задовільно” 3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Часткове розкриття теми; • домінування реферативної інформації та цитат над самостійним аналізом художнього тексту; • нелогічний та неграмотний виклад; • некоректне оформлення; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Нерозкриття теми з урахуванням відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • несамотійне виконання роботи (списування у колег, з інтернету, підручників тощо); • невчасне подання роботи без поважної причини, засвідченої офіційною довідкою.
0 балів	Самостійну роботу не подано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

50-45 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • вичерпна відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи;
--------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
44-38 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • ґрунтовна відповідь на історико-теоретичне запитання. Допускаються певні несуттєві помилки; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
37-33 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • поверховий аналіз художнього тексту або його фрагменту з недостатнім висвітленням історико-культурного та світоглядно-естетичного контекстів відповідної епохи; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність виконання.
32 і нижче балів	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • відсутність відповіді або неправильна відповідь на історико-теоретичне запитання; • відсутній або неправильний аналіз художнього тексту; • відсутність або неправильне визначення жанрової природи поданого тексту; • несамотійність виконання (списування).
0 балів	Неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня

Залік. Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента таким чином:

90 – 100 балів	–	A
82 – 89 балів	–	B
75 – 81 бал	–	C
66 – 74 бали	–	D
60 – 65 бали	–	E
59 балів і нижче	–	FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не зараховано**» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента під час заліку

<p>“Зараховано”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • повна або часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність відповіді.
<p>“Не зараховано”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • відсутність відповіді на історико-теоретичне запитання; • невміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • невміння визначити жанрову природу поданого тексту; • неволодіння відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • несамотійність відповіді.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59